

Kudüs Müftüsü Hacı Emin El-Hüseyni

Muhammed Emin el-Hüseynî, 1897 yılında Kudüs'te doğdu. Küçük yaşta Kur'an-ı Kerim'i hifzederek hafız oldu. Eğitim hayatına Sultaniye Mektebi'nde başlayan Hüseyinî, ardından Fransız Frères Koleji'nde öğrenim gördü. Ana dili Arapçanın yanı sıra Türkçe ve Fransızca'yı da ileri düzeyde öğrendi. 1912'de el-Ezher'de öğrenim görmeye başladı, I. Dünya Savaşı sırasında ise İstanbul'da Osmanlı ordusunda subay olarak hizmet

verdi ve İzmir'de 46. Liva'da görev yaptı. Genç yaşta annesiyle hacca gittiği için "Hacı" unvanıyla anılan Hüseyinî, aldığı dini, modern ve askerî eğitimle ileride üstleneceği siyasî ve dini liderliğe hazırlanmıştır.

I. Dünya Savaşı sonrası 1917'de Filistin İngiliz işgaline girdi. Bu dönemde Hacı Emin el-Hüseynî, siyasî mücadelenin öncülerinden biri oldu. Ağabeyi Kamil el-Hüseynî'nin vefatı üzerine 1921'de Kudüs Müftüsü seçildi. 1922'de ise Yüksek İslam Meclisi başkanlığına getirildi. 1920'ler boyunca Yahudilerin Burak Duvarı'nı sahiplenme girişimlerine karşı Filistinlilerin millî direnişini başlattı. İngiliz ve Siyonist tehlikesini dile getirmek için Irak, Suriye, Mısır, İran, Körfez ülkeleri, Hindistan ve Afganistan'a heyetler gönderdi ya da bizzat ziyaretlerde bulundu. Mescid-i Aksa'nın onarımı için yoğun çaba harcadı ve 1931'de Kudüs'te "Dünya İslam Konferansı"ni düzenleyerek Filistin davasını İslam dünyasının ortak meselesi hâline getirdi.

1936'da İngilizlerin Yahudi göçünü engellememesi üzerine başlayan Arap ayaklanmalarında Kudüs Müftüsü Hacı Emin el-Hüseynî öncü rol oynadı; 1937'de hakkında tutuklama kararı çıkınca Lübnan'a geçti. 1937-1945 arasında Lübnan, Irak, İran ve Avrupa'da Filistin davası için destek aradı; Mihver Devletleriyle ilişkiler kurarak Arap dünyasını İngiliz ve Siyonistlere karşı ayaklanmaya çağırdı. Savaş sonrası Fransa'da göz hapsinde tutuldu, 1946'da kaçarak Mısır'a döndü ve Yüksek Arap Konseyi başkanı olarak Filistin direnişini örgütledi. 1947'de BM'nin taksim planına karşı mücadele etti, 1948'de Gazze'de Filistin Devleti'ni ilan etti. Ardından Arap dünyasında ve uluslararası alanda Filistin'i gündemde tutmak için kongreler düzenledi. 1949-1967 yıllarında İslam Konferanslarına başkanlık yaptı ve geniş diplomatik temaslar yürüttü. 1967'de Arap Birliği öncülüğünde FKÖ'nün kurulmasına rağmen bağımsız hareketini sürdürdü. Filistin için İslami temelli örgütlenmeler kurmaya çalıştı ancak bu girişimleri FKÖ, Mısır'ın silahlı desteğiyle etkisiz hale getirdi. Mücadelesini ömrünün sonuna kadar sürdüren Kudüs Müftüsü Hacı Emin el-Hüseynî, 4 Temmuz 1974'te vefat etti ve büyük bir törenle Beyrut'ta defnedildi.